

Zahvala ob podelitvi Jenkove nagrade 2023

Ob prejemu Jenkove nagrade se v prvi vrsti zahvaljujem komisiji za izkazano naklonjenost. Priznanje, ki ga je s tem deležna pesniška zbirka *mleček žbunje: grobovi v njem*, mi je še posebej drago v dvojnem smislu: na eni strani zato, ker je utemeljeno na poglobljenem branju, kar je po mojem mnenju ključnega pomena, kadar se spopadamo z literarnimi besedili in še zlasti s poezijo – najprej neobhodno na osebni ravni, na ravni bralske izkušnje, še toliko bolj pa, kadar poezija iz intimnega vstopi v javni prostor, kadar se torej o njej pogovarjamo, razpravljamo in jo vrednotimo. Na drugi strani pa vidim v odločitvi, da se ta zbirka ovenča z Jenkovo nagrado, tudi določeno pripoznanje vztrajanja v zavezanosti k poeziji, ki v današnjih časih in ekonomskih razmerah terja napor, ki ni niti približno samoumeven. Od poezije se, v nasprotju s prepričanjem določenega dela javnosti, ne živi. Za mnoge – in to še zdaleč ne velja samo za pesnike in pesnice – je sodobna izkušnja zaznamovana predvsem s prekarizacijo dela in splošno nestabilnostjo, ki nikakor ne zadane zgolj tistih v svobodnih poklicih. To je ugotovitev, ki jo tako v zasebni kot v javni sferi ponavljamo spet in spet, a zato nima nič manjše teže.

Ker ni dobičkonosna, se poezija tako nezadržno umika v sfero prostočasnega, pogosto obvelja za hobi, za nekaj, kar se povezuje z brezdeljem; s konteksti, ki jih dobro povzame latinski izraz *otium* – ki pa ima v nasprotju z znanim Katulovim pojmovanjem kot nečesa potencialno destruktivnega, dandanes po mojem mnenju predvsem konotacije dragocene dobrine, ki je vse manj.

Drži, pisanje poezije je sicer nekaj, kar se – vsaj zame – prvenstveno dogaja v nekem notranjem prostoru, v spopadu s samim seboj, saj pišem v prvi vrsti iz lastne življenjske izkušnje, v soočenju s svojimi strahovi, stiskami, s trenutki nezadržnega obupa, z lastno negotovostjo, nezmožnostjo, nezadostnostjo, in kar je še drugih sorodnih pojmov z nikalno predpono.

Vseeno pa je tekst, tj. tvarina, iz katere na koncu razbiramo to, čemur pravimo pesniški glas, nekaj, kar ne nastane enkrat za vselej in v enem samem trenutku navdiha, pesniški glas pa ni nekaj, kar bi bilo dano. S kakšno preciznostjo in občutljivostjo upovedujemo svet, s kakšnim jezikom, na eni strani seveda izhaja iz vsakokratne življenjske izkušnje, nič manj pa ni rezultat dela, ki sicer povečini ostaja nevidno, a se obenem zlahka prevede v ogromno število ur. To delo je poglobljeno branje drugih besedil in kritično soočanje z lastnim ustvarjanjem – to dvoje pa terja intimno predanost, vztrajnost in resno soočanje s tradicijo, če naj bo dobro. Tradicijo pri tem pojmem kot živo tvarino, kot korpus besedil v vseh jezikih, ki so jih ljudje kdaj govorili, vse od najstarejših literarnih spomenikov človeštva do besedil, ki se pišejo tukaj in zdaj, bodisi v smislu kanona v nastajanju bodisi v smislu besedil naših prijateljev ali tistih, ki jih ubesedujejo naključni sogovorniki v mimobežnih, enonočnih poznanstvih po zatohlih beznicah. Če strnem: pogoj za to, da se lahko nekdo polno posveti poeziji, je tako skoraj vedno polno opravljanje nekega drugega, bolj ali manj tujerodnega, finančno bolj ali manj rentabilnega dela.

To priložnost bi rad izkoristil tudi za čestitke vsem ostalim nominiranim ter za zahvalo uredniku zbirke Aleph, Branetu Mozetiču, za ponovno izkazano zaupanje, kakor tudi vsem, ki so prispevali k nastanku te knjige. Poleg dveh prijateljev, Mateja Stupice, ki je poskrbel za vizualno podobo zbirke, in Simona Smoleta, ki je prispeval spremno besedo, so to vsi ljudje, s katerimi sem si v nekem trenutku delil prostor in čas in jih srečeval v skupnih bojih, skupnih porazih ali pa v tudi v tistih redkih naključnih trenutkih – ki jim nikdar ni namenjeno nikakršno trajanje, ki nikoli niso za zmeraj –, ozarjenih z ono milostjo, ki se kdaj pa kdaj pojavi od nikoder in za hip oplemeniti naša prigodna življenja.

Blaž Božič

V Kranju, 27. oktober 2024